

අවධමන තර්ජනය ලෝක ආර්ථිකයට නව අනතුරු මුන්ගස්ව දී

Deflation threat poses new dangers to world economy

2014 ජනවාරි 17

2014 වසරේ ලෝක ආර්ථිකය වැඩි වර්ධනයක් අත්කර ගනු ඇති බවට පලවූ සූභවාදී නව අවුරුදු පුරෝගතන, බරපතල ප්‍රභාරයකට ලක්ෂීමට වැඩි කාලයක් ගතවී තැත.

ගක්තිමත් වන අවධමනකාරී ප්‍රවත්තය ලෝක ආර්ථිකයට බරපතල තර්ජනයක් එල්ල කරන බවට, 15දා වොශින්වනයේ ජාතික මාධ්‍ය සමාජයේ පැවැත්වූ කතාවක දී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ කලමනාකාර අධ්‍යක්ෂිකා ක්‍රිස්ටින් ලැගාචි අනතුරු ඇගෙනුවාය.

“අවධමනය බොහෝමයක් මහ බැංකු ඉලක්කයන්ට පහළින් පැවතීමේ තතු තුළ, අවධමනයේ වැඩිවන අවදානමක් අපට දැකගත හැකිය.” මෙය “ආර්ථික ප්‍රකාශනය සඳහා විනාසකාරී විය හැකි” යයි ඇය ප්‍රකාශ කළා ය. “ලද්ධමනය බහිරවයා නම්, අවධමනය නොපැකිලව සටන් කළ යුතු රක්ෂා ය.”

එහෙත්, එක්සත් ජනපද ගෙවරල් මහ බැංකුව හා අනෙකුත් මහ බැංකුවල “ප්‍රමානාත්මක ලිහිල් කිරීමේ” වැඩිසටහන්වල අවිනිශ්චිත අනාගතය කර ඉදිරියට යනවා මිස තත්ත්වයට මූහුන දීමට ලැගාචි කිසි දු ප්‍රතිපත්ති ආරම්භකත්වයක් ඉදිරිපත් කළේ තැත. අතිශිෂ්ට ලාභ මූදල් බොලර ව්‍යිලයන ගනන් මුදාහරිමින් ඒවා බැංකු හා මූල්‍ය සමාගම්වල කැමැත්ත පරිදි පරිහරනය කිරීමට ප්‍රමානාත්මක ලිහිල් කිරීමේ වැඩිසටහන් මගින් ඉඩ සැලසු නමුත් සැබැං ආර්ථික ප්‍රසාරනයක් සිදුවුයේ තැත.

“මහ බැංකු, වඩාත් සම්පූදායානුකුල මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිවලට ආපසු හැරිය යුත්තේ, ගක්තිමත් වර්ධනයක් ස්ථිරව ම මූල් බැසැගත් විට දී පමනක් ය”යි ඇය පැවසුවාය.

මහ බැංකු කරුවන් “අවධමනය” යන වවනය කිමට පවතා බිඛින තතු තුළ, පහත වැශෙන මිල ගනන් පිළිබඳ වැඩිවන ජාත්‍යන්තර අවදානම හා පසු ගිය දැක දෙක තිස්සේ ජාතාන ආර්ථිකයට පිබාකාරී වූ එවන් අවධමනකාරී අර්බුදයක් වෙත අවධානය යොමු කරන පළමු ඉහළ පෙළේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදක වරිය ලැගාර්ඩ් බව ගනුන්පෙළේ වයිමිස් සඳහන් කළේය.

බොහෝමයක් ප්‍රධාන මහ බැංකු සඳහා උද්ධමනයේ ඉලක්ක ගත අනුපාතය වසරකට සියයට 2ක්. එහෙත් එක්සත් ජනපදයේ උද්ධමනය සියයට 1.0ක් වන අතර ජපානය ද ඒ ආසන්නයේ පවතියි. එය ගුනා ලක්ෂණයේ සිට එම ලක්ෂණය ආසන්නයට හෝ පැමිනියේ රතියා අබේනොමික්ස් (අබේආර්ථික) පිළිවෙත ඔස්සේ වසරක් ගතකිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් වශයෙනි. මේ යටතේ අබේ ආන්ඩ්වා හා ජපන් මහ බැංකුව රටේ මූදල් සැපයුම දෙගුන කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියකට කැපවී සිටියි.

යුරෝපයේ උද්ධමනය රේත් පහළ ය. යුරෝප කළාපයේ වාර්ෂික මිල වැඩිවීම් අනුපාතය දෙසැම්බරයේ දී යන්තම සියයට 0.8 දක්වා වූ අතර විරකියා අනුපාතය සියයට 12 තුළ පැවතුති.

අවධමනය, නය හා මූල්‍ය පද්ධතියේ අත්තිවාරම් යටින් කා දැමීමට තර්ජනය කරන්නේය යන්න ලැගාචිගේ හා අනෙකුත් මූල්‍ය තිලධාරීන්ගේ කේත්තීය උත්සුකය වේ. මිල වැශෙන්නේ නම් හෝ වැඩිවන්නේ ඉතා මන්දගාමී අනුපාතයක නම්, තමන්ගේ සැබැං නය බර එක රෙකින් ඉහළ යනු ඇතැයි යන බිඛිනා, ගක්තිමත් නය ගනුදෙනු කරුවෙට් නය ගැනීමට අදිමදි කරති. ඒ ආකාරයෙන් ම මේ වන විට් නය ගෙන ඇති අයගේ නය බර අවධමනය මගින් දැඩි කරයි.

යුරෝපය මහ බැංකුවේ (රුසීන්) සහාපති මාරියෝ බුගි, යුරෝපීය අර්බුදය අවසන් බව පැවසීම “අපරිනත” කළාපක් යයි පැවසීමෙන් සතියකට පසුව අවධමනයක අනතුර පිළිබඳ ලැගාචිගේ අවවාද නිකුත් විය. බුගි එසේ පැවසුවේ, යුරෝප කළාපය 2014දී මූල්‍ය අර්බුදය අවසානයකට ගෙන එනු ඇතැයි සි සි යුරෝ කොමිස්මේ සහාපති ජේසේ මැනුවෙල් බරෝසේගේ අදහස් දැක්වීම් පිළිබඳව සඳහන් කරමිනි.

යුරෝපීය ආර්ථිකය “විදෙන පුළු” තත්ත්වය පවතින අතර යුමැඟ, “අවශ්‍යතාක් යුත් එහි මූදල් ප්‍රතිපත්තිය පිළිබඳ උපකාරක ආස්ථානය පවත්වාගෙන යනු ඇති බව” බුගි, දැඩිව අවධාරනය කරයි.

අවධමනය යන වවනය සඳහන් නොකළත්, ඔහුගේ අදහස් පුළුල් ව අර්ථ දැක්වෙන්නේ, යුරෝ කළාපය තුළ

පවතින අවධමනකාරී පීඩනය හා මහ බැංකුවට ඒවා ආපසු හැරවීමට නො හැකිවීම සම්බන්ධයෙන් යුම්බැ සහාපති වැඩිවැඩියෙන් උත්සුක වන බවට ස්ථීර සංඝාවක් ලෙසිනි.

ගිනෑන්මල් ටයිමිස් හි ලියමින් එව්චස්ට්‍යේ බැංකුවේ ප්‍රධාන ආර්ථිකස්තූයා ස්ථීරවන් කිං: “ජපානයේ වැනි අවධමනකාරී ත්‍රේට දශකයකට යුරෝ කළාපය මූහුන දෙන්නේ නැතැ යි පසු ගිය සතියේ දී මාරියෝ බ්‍රාං ප්‍රතිසභතිකයක් ප්‍රදානය කළා විය හැකි නමුත් අවංකව ම මහුගේ ප්‍රතිසභතිකය අතියින් ඒත්තුගත්වන සූළ නො වේ.”

නිල පොලී අනුපාත බින්දුවේ හෝ ඒ ආසන්නයේ තියෙදී උද්ධමනය තවදුරටත් පහල වැම, “සැබැ පොලී අනුපාත ඉහළ නෘති ඇති අතර නය දිරවා ගැනීම අමාරු කරනවා මෙන් ම, මූල්‍ය පද්ධතිය සඳහා අතිය නයෙහි වැඩිවීමක තර්ජනය ගෙන එයි. මේ වන විටත් පවතින බිඳෙන සූළ මූල්‍ය පද්ධතිය ‘අද යුරෝ කළාපය මෙන්’ අවසන් වනු ඇත්තේ රටත් නරක තත්ත්වයකිනි. ආර්ථික ප්‍රකාමනක්වීම පිළිබඳ මූල්‍ය සංඝා එව්ච ව්‍යාප්‍ර ආරම්භයකට වඩා වැඩි දෙයක් නොවනු ඇති බව පෙනී යනු ඇත” මහු පැවසියා.

වඩා පහල උද්ධමනය ගමන් කරන්නේ පහල වර්ධනයකටය. “නය පද්ධතිය කුමයෙන් සිහිසුන් වේ” යැයි මහු සඳහන් කළේ ය.

මූල්‍ය වෙළඳපොල සඳහා එක්සත් ජනපද මහ බැංකුවේ සහාය අවසන් කිරීමට දැන් කාලය නොවේ යයි ලැගාඩි ජාතික මාධ්‍ය සමාජයේ කළ කරාවේදී අවධාරනය කළාක් මෙන්, එම දිනයේම පවත්වන ලද කතාවක දී විකාගේ ගෙවිරල් මහ බැංකු සහාපති වාල්ස් එවාන්ස් ද එය ම නැවත පැවසියා.

එන් මහ බැංකුවේ “අතියින්ම අනුවර්තනයි” මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තිය, “ඉදිරි කාලය සඳහා” ද එමෙසම පවත්වාගත යුතුව ඇතැයි ප්‍රතුරුවාරනය කරමින් මහු, “වැඩ සම්භාරය” අවසන් කිරීමට අපට අසාමාන්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්තියක් අවශ්‍ය යයි” ද කතාවේ අවස්ථා කිපයක දී ම පැවසියා.

නිල වාක්‍යානයේ දී “වැඩ සම්භාරය” යනු, ආර්ථික වර්ධනයේ “සාමාන්‍ය” මට්ටම් යැයි වරෙක සලකන ලද, එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය කරා ආපසු යැම හා විරෝධාව පහත දැමීමයි. එහෙත් මොනම මිනුමකට අනුව හෝ මෙම කර්තව්‍යය මුදුන්පත් කර ගෙන ඇත්තේ නැති.

මේ අතර එක්සත් ජනපද නිල විරෝධාව අනුපාතය පසු ගිය අවුරුද්දේ පහත වැටි ඇත්තේ, විශාල වශයෙන්

පවතින රැකියාවල හිගකම නිසා වැඩි වර්ධනය වන්නා වූ පුද්ගලයන් රාජියක් ගුම බලකායෙන් නිකම්ම හැලියාමෙනි. වෙනත් ව්‍යුත වැඩි වැඩි විවෘතාත්, මිලියන ගනනාවක් සඳහා සැබැවින් ම නරකිනුක් නරක අතට හැරෙන ආර්ථික තත්ත්වයක් ඇගැවුම් කරන පහල විරෝධාව අනුපාතය සමග එක්සත් ජනපද ආර්ථිකය වඩා වඩාත් ඇටුවන් බැහැපු තත්ත්වයකින් පවතින්නේය යන්නයි.

මහංක වැඩසටහනෙන් වාසි ලැබූ එක ම කොටස සුපිරි දෙවතුන්ය. ඉදිරියට ඇදෙන හා ගැඹුරු වෙමින් ඇති ආර්ථුදයෙන් ඔවුනු සැබැවින් ම වාසි ලබමින් සිටිති. 16දා චෝල් සුරුවී ජ්‍රේනලය එක්සත් ජනපද බැංකුකරුවන්ට ගෙවන වේගයෙන් ඉහළ යන පාරිතෝෂික පිළිබඳ ව වාර්තා කළේ, “බැංකුකරුවන්ගේ කොටස් ප්‍රතිලාභ විගයෙන් ඉහළට” යන දිරිජ පායිය යටතේ ය. පසු ගිය වසර තුළ ගෝල්චිමන් සැක්ස් බැංකුවේ පාරිතෝෂික ගෙවීම, බොලර් මිලියන 600න් ඉහළ ගොස් ඇත. ඒ බැංකුවේ කොටස් මිල ගනන් ඉහළ යාම නිසා යැයි පුවත්පත සඳහන් කළේ ය.

ඇගේ කතාවේ දී ලැගාඩි පිළිගත් පරිදි, 2009 සිට එක්සත් ජනපදය තුළ ආදායම් ඉපැයීම් වැඩින් සියයට 95ක්ම ගලා ගියේ ජනගහනයේ ඉහළම සියයට එක වෙතය. “මෙය ස්ථාවරත්වය හා තිරසාරව වෙනුවෙන් ලැබුනු හිමිකමක් නො වේ” යැයි ඇය පැවසුවා ය.

ගෝලීය වර්ධනය “මන්දගාමී හියරයක (ලිවරයක)” ගමන් කරතියි ඇය අනතුරු ඇගැවුවා ය. එමෙන් ම “ගෝලීය ආර්ථිකය ඉපිලෙන තත්ත්වයක තැබීම සඳහා” නැගී එන වෙළඳපොලවල් මත වඩා වඩාත් පාරුවැවින් තිබුනි. පසු ගිය වසර පහ තුළ දී ලෝක වර්ධනයේ හතරෙන් තුනකට ඒවා දායක වී තිබුන නමුත් දැන් නැගී එන වෙළඳපොලවල් වැඩි සංඛ්‍යාවක් මන්දගාමී වෙමින් පවති.

මෙම සතියේ ලෝක බැංකු වාර්තාවකට අනුව, ප්‍රධාන ධෙශ්ච්වර රටවල් කිසියම් ලෙසකින්, හඳුනියේ මූල්‍ය පොරොප්පය වසා දැමුවහොත්, මූලික මට්ටමේ ආර්ථික හානි සිදු කරමින් හා රටවල් අර්ථදය තුළට තැලු කරමින්, මෙම ප්‍රදේශවලට ගලා යන ප්‍රාග්ධනය සියයට 80ටත් වඩා හැකිලි යනු ඇති.

මොන යම් හෝ “ප්‍රකාතියක” සිදුවීමට දුරස්ථා ලෙසකින්, ජාත්‍යන්තර කමිකරු පන්තියට තවදුරටත් විනාසකාරී ප්‍රතිපිපාක ගෙන එමින් දෙවතාදී පද්ධතියේ ගෝලීය බිඳුවැවීම තිවු වන බව නව වසරේ පලමු සති ගනන තුළ පැහැදිලිව දැකගත හැකිය.

නික් බීමිස්